

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди (Україна)**

Стамбульський університет (Турецька Республіка)

Вроцлавський університет (Республіка Польща)

Університет Цзинань (Китайська Народна Республіка)

***«Актуальні проблеми
приватного та публічного права»***

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

21 травня 2022 року

м. Харків

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (21 травня 2022 року). – Харків, 2022. – 459 с.

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

<i>СМЕЛЬЯНОВА І.С. ДІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НА ТЕРИТОРІЇ ОБМЕЖЕНОГО ДОСТУПУ</i>	376
<i>ЖУДА В.І. ПОРЯДОК СКАСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАНЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ</i>	379
<i>МЕЛЬНИК Д.С. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ</i>	382
<i>ПРИХОДЬКО А.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИ ЗАТРИМАННІ ПРАВОПОРУШНИКІВ</i>	384
<i>ПРИХОДЬКО А.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИ РОБОТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ТА ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ</i>	387

СЕКЦІЯ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО. МИТНЕ ТА ПОДАТКОВЕ ПРАВО. ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

<i>ДАРАГАНОВА Н.В. КРИТЕРІЇ ВИОКРЕМЛЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ З-ПОМІЖ ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ</i>	390
<i>ЛПІНСЬКИЙ В.В., КОНОВА К.І. ДЕРЖМИТСЛУЖБА ЯК ЄДИНА ЮРИДИЧНА ОСОБА: ОСОБЛИВОСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ МИТНИЦЬ</i>	393
<i>ГОЛОВАНЬ Т.Г. ПРИНЦИП СТАБІЛЬНОСТІ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ</i>	396
<i>КАТКОВА Т.Г. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА НА ТЕРИТОРІЯХ ТА ОБ'ЄКТАХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ</i>	400
<i>КРАКОВСЬКА А.Е., ГЛАДКИХ Ф.Д. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИМ НАГЛЯДОМ В УКРАЇНІ</i>	403
<i>ПАСКАР А.Л. ДОСТУП ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	407
<i>GOLOYADOVA T. FINANCIAL AUDIT IN UKRAINE: CURRENT STATE AND CHANGES</i>	410
<i>САМБОР М.А. ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПОСЛУГИ: МІСЦЕ У СФЕРІ ПОСЛУГ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ</i>	412
<i>МУРТІЩЕВА А.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	416
<i>ПЛАХОТНИЙ А.П., ЗЕЙКАН В. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ</i>	419
<i>ПЛАХОТНИЙ А.П. РОГОЗІНА В.В. ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ</i>	422

10 років тому, автор пропонує збільшити суми штрафів та внести зміни до статті 91 КУпАП та викласти її у такій редакції: «Здійснення в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, а також територій, зарезервованих для наступного заповідання, забороненої господарської та іншої діяльності, порушення інших вимог режиму цих територій та об'єктів, самовільна зміна їх меж, невжиття заходів для попередження і ліквідації негативних наслідків аварій або іншого шкідливого впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів чи без такої і на посадових осіб - від п'ятидесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів».

Список використаних джерел:

1. Про природно заповідний фонд. Закон України від від 16.06.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

УДК 342.9

Orcid 0000-0002-0577-8909

Orcid 0000-0001-7924-4048

Краковська Анжеліка Євгенівна,

доцент кафедри господарського та адміністративного права
Донецького національного університету імені Василя Стуса,

кандидат юридичних наук, доцент

e-mail: angeldonnu@gmail.com

Гладких Федір Володимирович,

здобувач вищої освіти

Донецького національного університету імені Василя Стуса,

доктор філософії в галузі охорони здоров'я

e-mail: fedir.hladkykh@gmail.com

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИМ НАГЛЯДОМ В УКРАЇНІ

Багаторічний аналіз захворюваності на інфекційні хвороби в Україні свідчить про тенденцію до її зниження, проте епідемічна ситуація з інфекційних хвороб в країні залишається нестабільною. За інформацією МОЗ станом на 01.01.2021 р. в Україні зареєстровано 1064479 випадки захворювання на COVID-19, з них 18680 випадків – летальні. За індексом

Bloomberg Україна віднесена до країн з низьким рівнем здоров'я населення. Країна перебуває у стані епідемії туберкульозу та СНІДу – успішно контрольованих у цивілізованому світі [1, С. 6-7]. Соціальна значущість інфекційних хвороб з одного боку обумовлюється їхньою масовістю (гострі респіраторні інфекції, кір, краснуха, гастроентероколіти різної етіології), а з іншого – високою летальністю та вартістю медичної допомоги (гострі та хронічні вірусні гепатити, ВІЛ/СНІД, туберкульоз). Крім того, низка хвороб особливо актуальна через їхню здатність впливати на перебіг вагітності інфікованих жінок, обумовлюючи виникнення вродженої патології (TORCH-інфекції, лістеріоз, сифіліс, гонококова й ентеровірусна інфекції, грип, краснуха) [2, С. 15]. Значення державного управління епідеміологічним наглядом та епідеміологічним благополуччя важко переоцінити, адже йдеться про забезпечення умов життєдіяльності суспільства в цілому, про його безпеку, а, отже, і національну безпеку України.

Мета дослідження – охарактеризувати сучасні правові засади державного управління епідеміологічним наглядом в Україні.

Аналіз правового поля України стосовно таких парадигм, як «епідемічне благополуччя», «санітарно-епідеміологічний нагляд», «епідеміологічний нагляд (контроль, спостереження)», «безпека» показав, що вони закріплені в низці законів, постанов уряду, наказів та розпоряджень відповідних міністерств. За даними Маркович І. Г. незважаючи на розгалужену мережу діагностичних та науково-дослідницьких лабораторій, в теперішній час в Україні відсутній загальнодержавний перелік мікроорганізмів, не налагоджено систему оповіщення про небезпеку, недостатньо приділяється уваги комплексному вивченню існуючих у країні епідемічних ризиків, зокрема пов'язаних з лабораторними дослідженнями [2, С. 20]. Для України забезпечення правових засад епідеміологічного нагляду (контролю) за інфекційними хворобами та біобезпеки, державного управління в цій сфері є особливо актуальним через існування загрози терористичних актів та військових дій.

Організація публічного адміністрування у сфері санітарно-епідеміологічного благополуччя населення – це урегульована нормами права діяльність органів публічної адміністрації, спрямування якої – покращувати стан здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини [3, С.69]. Публічність державного контролю у сфері охорони здоров'я – це принцип, який можна визначити, як проведення заходів, які лежать в основі державного контролю відкрито, прозоро, з попереднім інформуванням об'єкта контролю про їх здійснення, з проміжним створенням документу про повноваження посадових осіб на здійснення контролю (нагляду) та наступним виданням юридично значущого акту [4, С.180].

Національна система охорони здоров'я України побудована на засадах профілактичної медицини, що відповідає сучасним тенденціям пріоритету профілактики захворювань над їх лікуванням. Невід'ємною складовою будь-якої державної системи охорони здоров'я також є забезпечення

епідеміологічного благополуччя. Водночас комплексний характер категорії «епідеміологічне благополуччя» обумовлює потребу чіткого окреслення її змісту. Категорія «епідеміологічне благополуччя» не є новою для вітчизняної медико-правової науки. Сьогодні як у сучасних наукових колах, так і у національному законодавстві продовжують превалювати складноутворені категорії «санітарно-епідеміологічне благополуччя населення», «санітарно-епідеміологічний стан», «санітарно-епідемічне благополуччя території», «епідеміологічний нагляд/контроль» та ін. Натомість, питання правового забезпечення епідеміологічного благополуччя [5, С. 6], правових засад державного управління епідеміологічним наглядом не розглядаються відокремлено, незважаючи на зростаючу актуальність відповідної проблематики.

Не вдаючись до розмежування понять «нагляд», «контроль», «спостереження», зосередимо увагу на деяких національних та міжнародних актах, які містять визначення епідеміологічного нагляду та повноваження державних органів виконавчої влади з цих питань. Так, відповідно до Рішення Європейського Парламенту і Ради «епідеміологічний нагляд» означає систематичний збір, реєстрацію, аналіз, тлумачення та поширення даних та аналізів інфекційних захворювань, а також пов'язаних спеціальних питань у сфері охорони здоров'я [6]. Згідно з Порядком ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду (спостереження) за інфекційними хворобами «епідеміологічний нагляд (спостереження) - систематичний та безперервно діючий збір, облік, складання та аналіз, тлумачення, поширення даних медико-санітарного призначення, епідемічного благополуччя населення і показників середовища життєдіяльності для оцінки і прийняття необхідних відповідних заходів в сфері громадського здоров'я» [7].

Відповідно до чинного законодавства, Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України є «головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, а також захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, попередження та профілактики неінфекційних захворювань, забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах» [8], зокрема у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження). Крім того, основними завданнями МОЗ України є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері епідеміологічного нагляду.

У 2021 р. МОЗ України розробило Положення про відділ з інфекційного контролю закладу охорони здоров'я та установи/закладу надання соціальних послуг/соціального захисту населення [9]. Документ створює передумови для комплексного поетапного впровадження системи профілактики інфекцій та інфекційного контролю, за яке в закладах охорони здоров'я відповідатиме окремий структурний підрозділ – відділ з інфекційного контролю.

З аналізу вищезгаданих та інших нормативно-правових актів, можна зробити декілька висновків:

в нормативно-правових актах не має чіткого розмежування понять «нагляд», «контроль», «спостереження» (інколи ці поняття використовуються як синоніми, інколи їх плутають між собою тощо);

в системі органів, які здійснюють державне управління епідеміологічним наглядом (контролем, спостереженням) важко встановити головний/спеціальний орган, до компетенції якого відноситься дане питання;

правовим засадам державного управління епідеміологічним наглядом (контролем, спостереженням) в Україні властиві такі ознаки: нормативність; міжгалузевість (поєднують норми міжнародного, конституційного, адміністративного та кримінального права, причому, Конституція України містить відправні правові засади епідеміологічного нагляду в Україні, міжнародні договори містять фундаментальні положення, що встановлюють особливості епідеміологічного нагляду на міжнародному та національному рівнях); розпорошеність норм національного законодавства та відсутність одного основного акту з питань державного управління епідеміологічним наглядом. Останнє потребує удосконалення з метою встановлення та надання характеристики структурних елементів змісту епідеміологічного нагляду в Україні, системи органів, які здійснюють державне управління ним, закріплення повноважень відповідних суб'єктів, а також інших питань для взаємоузгодженого врегулювання питань здійснення епідеміологічного нагляду в Україні.

Таким чином, правові засади державного управління епідеміологічним наглядом потребують перегляду та удосконалення, в тому числі перегляд змісту епідеміологічного нагляду в Україні. Необхідним є чітке закріплення на рівні норм права системи органів виконавчої влади, до компетенції яких відноситься формування забезпечення та реалізація державної політики у сфері епідеміологічного нагляду, їх компетенції (повноважень та функцій), а також використання єдиної термінології, без плутанини таких понять як «нагляд», «контроль» та «спостереження».

Список використаних джерел:

1. Висоцька С. Інституційні засади адміністрування протиепідемічних заходів в умовах сучасної системи охорони здоров'я України. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. № 2 (8). С. 5-36. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-2\(8\)-5-36](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-2(8)-5-36).
2. Маркович І. Г. Інтегральне оцінювання рушійних сил епідемічного процесу та удосконалення системи його контролю. дис. ... доктора мед. наук: 14.02.02 «Епідеміологія». Київ, 2020. 392 с.
3. Ремінна В. О. Адміністративно-правове регулювання санітарно-епідеміологічного благополуччя населення: сучасний стан та перспективи розвитку. Херсон, 2021. 73 с.
4. Миронов А. Г. Адміністративно-правове забезпечення державного контролю у сфері охорони здоров'я. дис. ... доктора філософії: 081 «Право». Запоріжжя, 2020. 188 с.

5. Хайнацький Є. С. Адміністративно-правове регулювання епідеміологічного контролю та нагляду в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 «Теорія управління. Адміністративне право і процес. Фінансове право. Інформаційне право». Суми, 2021. 234 с.

6. Про серйозні транскордонні загрози здоров'ю та скасування Рішення № 2119/98/ЄС: Рішення Європейського Парламенту і Ради від № 1082/2013/ЄС від 22 жовтня 2013 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_013-13.

7. Порядок ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду (спостереження) за інфекційними хворобами: Наказ МОЗ України від 30.07.2020 № 1726. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1332-20/ed20200730#Text>.

8. Положення про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова КМ України від 25 березня 2015 р. № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>.

9. Положення про відділ з інфекційного контролю закладу охорони здоров'я та установи/закладу надання соціальних послуг/соціального захисту населення: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.09.2021 р. № 1614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1323-21#Text>.

УДК 342.9

0000-0002-0765-1143

Паскар Ауріка Лазорівна,
доцент кафедри процесуального права,
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича,
кандидат юридичних наук, доцент
e-mail: a.pascars@chnu.edu.ua

ДОСТУП ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Правовий режим воєнного стану, який був введений на території України [1] зумовив кардинальні зміни у всіх сферах державного та суспільного життя, в тому числі у сфері адміністративного судочинства. Такі зміни обумовлені тим, що у багатьох судах, які розташовані на територіях де ведуться активні бойові дії або знаходяться на непідконтрольних Збройним Силам України територіях, суди або взагалі не працюють, або працюють в обмеженому режимі. На ситуацію впливає також і той факт, що багато суддів змушені були евакуюватись через міркування особистої безпеки та реальної загрози життю. У таких умовах особи фактично позбавлені можливості звернення до суду та доступу до правосуддя.

Наукове видання

***«Актуальні проблеми
приватного та публічного права»***

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої
93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України,
академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки
України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

21 травня 2022 року

Відповідальний за випуск _____

В авторській редакції